

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 3 frt — kr. Négy hóra . . . 1 frt — kr.
Fél évr. . . . 1 frt 50 kr. Negyed évre — frt 75 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP!

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemény előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

világi közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Közbiztonságunk.

I

Községünk az élet és vagyon biztonság dolgában hátra van egy pár évtizeddel. Ezt tovább hallgatagon tűrnünk nem lehet s bár tudjuk jól, hogy ez ügyről írva nagy merészséget követünk el, mert hát bizony nem nagyon tanácsos dolog a közbiztonság fegyvert viselő közegével — a felelős éjjeli őrökkel — kikezdeni, mert nem félnek ezek sem a csendőrségtől, de meg a szolgabírótól sem, de „bármit rejtessen is a jövő méhében“ kötelességet teljesítünk akkor, mikor a tarthatatlan állapotnak gyökeres megváltoztatását, a viszonyok teljes rendezését követeljük.

Közbiztonságról nem lehet nálunk beszélni, ellenben annak teljes hiányáról sokat s ez különösen szól a belterületre.

Valóban a szegény érzet fog el bennünket, midőn ezen állapotot kell a nyilvánosság előtt feszegetni, mert ebből megfogják tudni máshol is, hogy Mindszent községében, egy 12000 lakost számláló helyen, nincs rendőrség, mely a polgárok vagyona és élete fölött felügyeletet teljesítené.

Igaz ugyan, hogy van községünkben egy csendőr-őrs 7 lovas csendőrrel, kik felől azt állítani nem lehet, hogy kötelességüket nem teljesítik, de jól tudva azt, hogy a csendőrség szolgálati szabályzata sok tekintetben mennyire célszerűtlen — arra a következtetésre jutunk, hogy a községi rendőrség nem nélkülözhető.

A mi csendőreinknek nagy terület képez járásuk s a mi szintén figyelembe veendő, sűrűn be van építve. Koronként tesznek a belterületen is szolgálatot, de leginkább a külterület az, hol a szolgálat igénybe veszi idejüket. Szóval az itt állomásozó őrs csendőrjeiről nem irhatunk egyebet, mint azt, hogy előirt kötelességüknek meg felelni igyekeznek s meg is felelnek. Őket nincs okunk támadni, de mivel közbiztonságról irunk, lehetetlen kihagyni, illetve bírálat alá nem venni a számukra előirt szolgálati szabályzatot. Ez a többek közt azt is előírja, hogy csak az esetben vonulhatnak ki verekedés és ezzel együtvé sorozható kihágások megakadályozására, ha erre a szolgabírói hivatal utasítja őket.

Voltunk egy olyan esetnek szemtanuja az ősön, mikor a község közelében dolgozó idegen munkások a falu korcsmaiban duhajkodtak, összeverekedtek. Egyik megvertnek sikerült elmenekülni, ki azután társai részére a csendőrség oltalmát ohajtván igénybe venni, az őrsre ment, hol azt az utasítást nyerte, hogy menjen parancsért a szolgabírói hivatalhoz, mert a nélkü-

a a csendőrség ki nem vonulhat. Véresen rohant a megvert ember végig az utcán, de a hivatalos óra elmulván, a szolgabíró-ságtól nem vihette el a kívánt parancsot. Kény és kedv szerint folytathatták, fejezhették be a verekedést, mert senki nem volt, ki azt megakadályozhatta volna.

Községi rendőrségünk ugyan nincs, de van e helyett éjjeli felelős őrség, mely attól az időtől datálódik, mikor a környéken nagyon elszaporodva volt rablók kiirtásával gróf Ráday lett megbízva.

Ezen intézményt a községek egymás után vették alkalmazásba s hosszú ideig olyannak tekintették, melynél már celszerűbbet, jobbat kívánni sem lehet. Azonban a tapasztalat ezt a téves véleményt csakhamar alaposan megdöntötte s mikor egyik másik helyről annak érkezett híre, hogy az éjjeli őrsök oimboráskodtak a tolvajokkal s számtalanszor az orgazdák az ő körükből kerültek ki — szettek a községek ezt az intézményt mellőzni és helyette községi rendőrséget szervezni.

Arra is volt több helyen eset, hogy a betöréseket magok az éjjeli őrsök követék el, mi különben nekik már csak azért sem volt valami nehéz, hogy háborgatástól nem igen kellett tartaniok, ha pedig a betörés színhelyen találtattak, azaz állhattak elő: észrevettük, de elszaladtak. Igaz az is, hogy a kárra nézve kiegyeztek a tulajdonossal, de a tényleges kárt teljesen soha sem térítették meg, a mi reájok nézve annyiban volt haszon, hogy az ő birtokukba maradt az általek eltolvajlott érték.

Ez a módja az éjjeli őrködésnek különösen a Bácskában divott.

Az igazat megvallva, Mindszentnek soha nem voltak olyan őrői, mostan sincsenek, kikről a bácskai őrkéhez hasonló dolgokat jegyezhetnénk fel. Becsületességükről megvagyunk győződve. Azonban maga az intézmény, no meg sok esetben az is, hogy hivatásukat vagy nem fogják fel jól, vagy pedig magokat olyan egyéneknek tekintik, kiknek működése még a község, vagy éppen a közigaz. hatóság által sem ellenőrizhető — lehetetlen, hogy arra ne késztesen bennünket, miként ez elavult intézmény felváltását ne sürgessük.

Őreink úgy tekintik magukat, mint szerződő feleket, kik senki rendelkezését meg sok esetben úgy magyarázzák a mint nekik tetszik, ha ez nem találkozna az előjáróság nézetével, akaratával, tessék neki orvoslást keresni. Ha pedig panasz van reájuk, hogy a korcsmaiban üldögélnek, vagy valamely félre eső utcába húzódnak be aludni — az a válasz részükről, hogy ha kár lesz, mi tartozunk megtéríteni.

Hijába, mert szerződött felek s nem a község szolgálói!

Igen csekély összeggel kerülne többé a községi rendőrség, mint amennyit jelenleg fizet a község — a különbség csak az lenne, hogy most a közbiztonságról nincs kellőleg gondoskodva, e viszás állapot meg szűnne a községi rendőrség szervezése és fellállítása által s ez okból a rendőrség fellállítását kerjük.

A forróság.

Julius havában Magyarország lakosságának majdnem kétharmadrésze úgy érzi magát, mint az olvasztó katlanban, melynek közelsége is már perzsel és éget kegyetlenül.

A köznép hiába kapkod úde, fris levegő után, hiába keresi tel a zöld pázsitot, az árnyas fát, mihelyt munkaidejéből néhány órát elvonhat, valódi üdülést nem talál sehol, mert a pázsit, a fa már júliusban le van tarolva, össze van tépve, elnyüve, mint a ruha, melyet télen-nyáron hordanak.

És Magyarországon szakasztott úgy vagyunk a fával, mint a szegény ember a gubájával, melyet télen melegítő gyanánt visel, nyáron pedig hűsítőül használ.

Kivágjuk a legszebb erdőket, feldolgozunk építő és tüzfára, felhasználjuk asztalos és esztergályos munkákra, szóval nem kéméljük sehose és mikor aztán a nyár forró árama vonul végig a haza határain izzadva keresünk hűsítő árnyéket a fák zöldelő lombja alatt.

Keresünk, de fájdalom, nem találunk. Magyarország erdősegei pusztulásnak indulnak és a hol még ezelőtt 10-15 évvel az égbenyuló tölgyek ezrei virultak, ott ma a hangyabolyok és vakondturások milliárdjai éktelenkednek.

Hogy ez a minden rendszer és észszerű indok nélküli kipusztítása az erdőknek magára az országegészségügyi viszonyára is kihatott, azt fölösleges bővebben fejtegetni. Hiszen csak a statisztikai kimutatásokat kell figyelemmel kísértünk, hogy napnál is világosabban meggyőződünk ama hanyatlásról, melynek az ország közegészsége évről évre ki van téve.

És kérjük mi az oka ennek a szemmel látható hanyatlásnak?

A klíma nem változott, a köztisztaság körüli intézkedések minden esztendőben szaporodnak.

Az orvosi tudomány is fejlődik és a betegségeket, melyeket évekkal ezelőtt még csak helyesen determinálni sem tudtak, ma már biztos szerrel gyógyítják.

És a közegészség minden ágazatában beállott ily haladás dacára mégis azt kell

tapasztalunk, hogy Magyarországon, egészségügyi tekintetben a legmostohább viszonyok uralkodnak.

Mi ennek az oka? Hát mi volna egyéb, mint az az erdőirtó mánia, mely immár még csak az utólérhetetlen bércek magaslatán hagyja meg a fákat; lent a síkságon pedig már úgy kipusztította az erdőket, hogy valóságos csodaszámba megy, ha az alföldön vagy a dunántul egy két napi tengelyen való utazás után végre egy facsoportba bukkanunk, hol a madár meg szállhat.

De a maniakus erdőirtáson kívül a vasutépítések is sokat ártottak az erdőnek és ezzel a levegő egyenetlen hőfokának feljlesztésére is, és mindamellett, hogy a hanyatlás évről-évre tapasztalható, még se jut eszébe senkinek, hogy a kivágott erdőségeket újabb fatelepítésekkel kellene pótolni.

Vannak Magyarországon nagyterjedelmű homoktalajosok, hol nem fogamzik semmiféle vetés és minden vetemény kipusztul. Csak a fák állhatnak meg, sőt szakfériak állítása szerint zöldelő erdőkké fejlődhetnek az ilyen homokos talajon.

Hogy az ilyen erdőültetések gazdasági és egészségügyi érdekeket egyaránt szolgálnák, azt hiszük, magyarázatra nem szorul. Kívánatos volna tehát, ha illetékes helyen megértenék a juliusi forroság tüzes jelét, mely intelem és buzdítás gyanánt szolgálhat, egyaránt intelem az erdőirtás ellen és buzdítás az erdő ültetésére.

Egy emberbaráti egyesület.

A budapesti önkéntes mentő egyesület alapításakor célul tűzte ki magának: Budapest főváros területén történt szerencsétlenségénél szakszerű első segélyt nyújtani s így számos polgártársnak munkaképességét és testi épségét visszaadni.

Oly hathatós viszhangra talált ez eszme a főváros nagy közönségénél, hogy rövid 3 évi fennállás után a megizmosodott testület éppen a fővárosi közönség adakozása folytán díszes épü-

letében találja otthonát, méltó elismerésül annak, hogy közel 16.000 polgártárs szerencsétlenségét enyhítette.

Ezen kétségtelenül nemes intézmény azonban jótékony hatását csakis a fővárosban terjesztette s kizárva maradtak országunk többi részein élő embertársaink, segitendő azért ezen bajon, nevezett egyesület eszközt, módot óhajtott találni, hogy miként volna lehetséges ezen eszmét szélesebb alapra fektetni.

Mi természetesebb, minthogy éppen a „sajtót“ vélte ezen eszmének kivitelére legalkalmasabbnak s elhatározta egy mentő-ügyi szaklapnak megindítását.

Ezen cél elérésére indult meg mult év március havában a „Mentők lapja“, hogy az első segítségnyújtás eszméjét a vidékre is elvigye s megismertesse a vidéki értelmi közönséget az immár egész szakirodalommá fejlődött első segítségnyújtás tanával.

Nem vezetni önérdék, nem anyagi haszonért vállalkozott e feladat megoldására a szerkesztőség, mert — a lapnál mutatkozó — ha csekély — hasznót is az egyesület javára ajánlotta fel.

S már ez okból is kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni a nagy közönség s főleg orvosokat e lap létezésére, mely bizonyára hathatósabb eszköz, mint a mindennapi körözüvények, a mi rendszeren olvasás nélkül kerül a papírkosárba.

Mentő-egyesületeket alapítani csak nagy városoknak képezheti feladatát, de hogy minden, még legkisebb helység is rendelkezék olyanokkal, kik szakszerű első segélyt nyújtani képesek, ezt joggal megkívánhatjuk.

Az orvos különösen kisebb helyeken nem lehet mindig kéznél s azért kell, hogy legyen más is, a ki addig, a míg legalább az orvos megérkezik, megadja a szükséges segélyt.

Az orvosokat behatóan megismertetni az első segély tanával, hogy azután ő is bizonyos rendszerben oktassa hozzátartozóit ugyancsak erre, a mentők lapja tudományos irányával elérni törekszik, úgy azt is, hogy direkte érintkezzék az értelmi közönséggel.

Encyclopaedice tárgyalják e lapban jeles orvosaink és egyesület tanáraink, az első segély

nyújtását oly módon, hogy hasonló szakirodalommal más ország nem is rendelkezik.

De azt hisszük, hogy felesleges tovább fejtegetnünk e lap célját és hasznát. Minden humanusan gondolkozó ember felfogja annak szükségét és horderejét, hisz mindnyájunkat érhet baleset.

Felhívjuk tehát olvasó közönségünket és főleg az orvosokat e vállalatnak pártolására.

A „Mentők lapja“-nak ez évi évfolyama az alábbi cikkeket hozta illetve fogja hozni, az egész cikk sorozat mintegy 12—15 nyomtatott ivre terjed s kiváló szakfériak munkája.

I. Fejezet. Mentő-eljárások belső bajokban. Közli: Dr. Jendrassik Ernő, egyesület magántanár.

II. Fejezet. Mentő-eljárások a fej és nyak sebészi bántalmaiban. Közli: Dr. Navratil Imre, egyesület tanár.

III. Fejezet. Mentő-eljárások a törzs- és végtagok sebészi bántalmaiban. Közli: Dr. Szénássy Sándor, egyesület magántanár.

IV. Fejezet. Mentő-eljárások szembajokban. Közli: Csapodi István dr. volt egyesület szemkórházi assistens.

V. Fejezet. Mentő-eljárások szülészeti és nőorvosi bajokban. Közli: Dr. Szabó Dénes, egyesület magántanár.

VI. Fejezet. Mentő-eljárások az orr, torok és gége bajaiban. Közli: Dr. Ónodi Adolf, egyesület magántanár.

VII. Fejezet. Mentő-eljárások a húgy- és ivarszervek bajaiban. Közli: Dr. Bakó Sándor, egyesület magántanár.

VIII. Fejezet. Mentő-eljárások gyermekek megbetegedéseiben. Közli: Dr. Bókay János, egyesület magántanár.

IX. Fejezet. Mentő-eljárások elme- és idegkórtani megbetegedésekben. Közli: Dr. Moravcsik Ernő Em., egyesület magántanár.

X. Fejezet. Mentő-eljárások mérgezések alkalmával. Közli: Dr. Tóth Lajos, egyesület magántanár.

XI. Fejezet. Mentő-eljárások fülbajokban. Közli: Dr. Böke Gyula, egyesület tanár.

XII. Fejezet. Mentő-eljárások fogbajokban. Közli: Dr. Rothman A., volt egyesület tanársegéd.

XIII. Fejezet. Mentő-eljárások egyéb ese-

TÁRCA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.

Gyerünk fürdeni!

— Víz, víz, ő nagysága elájult!

Az egész vendégsereg hirtelen felugrott az asztal mellől, a férj ecetért szaladt, az asszonyok a parfümos üveget keresték.

— Ne tessék megijedni, muló roham, mindjárt magához fog jönni, szólta a férj. Tudom tegnaptól.

— Végre! No hál' Istennek!

— Szóljon kérem, hozassunk orvost?

— Köszönöm, már jobban vagyok.

A férj kérdőleg tekintett az asszonyra.

Csak most ne, csak most ne.

De az asszony kiméletlen volt.

— Ah ezek a görcsök, ezek a rohamok. Soká úgy sem bírom ki. A sirba visznek faldalmaim.

— Hát nincs segítség? Mit mond az orvos?

— Az orvos fürdőt ajánl de . . .

Mindenki a férjt fixírozta.

— De a férjem azt hiszi jobban leszek itthon is.

— Ah ez kegyetlenség!

— Ez durvaság!

— Ez barbarizmus!

— Szegény jó férjemnek már elmondta az orvos is, hogy melyik kölföldi fürdőre küldő, de az nagyon sokba kerül . . .

— Csak nem fogják a költséget kimélni, mikor egy élet megmentéséről van szó.

— Egy asszonyért, a kinek gyermekei vannak.

A férj ökölnyi izzadságcseppeket törül le homlokáról.

— Aztán hogy menjek el fürdőre mikor toillettem sincsenek, csak nem nevettem ki magamat.

— No, kérdezném is én a férjemtől, ha kell hát kell!

— Szegény jó Mándicsné!

— Ilyen férjet ki kérének magamnak!

— Víz . . . Víz . . . azt hittem megint . . .

— No de nézze, Mándics ur, hát nem esik meg a szíve!

— De bizony megeshik, de hát muszáj épen Bädenbe menni.

— Hová menjen ha az orvos úgyrendelte?

— Menjen a Császárfürdőbe. Annak is van olyan jó vize, mint Badennek, kosztja meg éppen jobb.

— Mit a koszt! Ezek a férjek olyan prózaiak. A beteg lelkeknek szórakozásra van szüksége, olyan szórakozásra, mely a lelket táplálja. A beteg úgy gyógyul meg legkönnyebben, ha elfelejti mind azt, a mi neki a multban kellemetlen volt, terhére volt . . .

— A férje például, ugye?

— De Mándics ur, hogy gondolhat ilyenre, hisz Róza önt becsüli, szereti, imádja! Csak azért megy el, hogy egészségesen visszajöjjön s újra fölvegye a munkát.

— Munkát, micsoda munkát? A két cse-

léd mellett, akik folyton csak őt szolgálják ki, mig én az üzletben egész napon át a vevőkkel bajlódom?

— Az más, a férfi idegek mindent kibírnak!

— De a lehetlent nem!

— Mit például?

— A költséget!

— Ugyan hogy lehet olyan kislelkű! Ha visszahuzódik azt gondolja a világ, hogy rosszul folynak dolgai s ezzel csak rontja az üzleti hitelét, mig így azt hiszi mindenki: teszi, mert teheti.

— Aztán mennyi pénzre volna szükséged asszony.

Zöldiné hatszáz forintot kapott az urától, nekem, mert takarékos leszek, elég lesz ötszáz kilencvenöt is.

— Mikor akarsz utazni.

— Holnapután!

— Hisz azt mondtad, előbb ruhákat csináltatsz magadnak!

— Majd megrendelem őket utközben Bécsben.

— Itthon olcsóbban csinálnák.

— Zöldiné is Bécsben csináltatta toilletjeit.

— Még sem szebbek a tiednél.

— De legalább eldicsekedhetik vele, hogy külföldi munka.

— Holnapután még nem mehetsz. Három, négy napig eltart, mig pénzhez jutok.

Tedd zálogba a sorsjegyeidet.

— Micsoda sorsjegyeket? Azokat már rég

tekben (vizbefulás, önkasztás, megfagyás, égési sebek, villámsújtás, álhalál ujszülötteken és felnőtteken, veszettség), mesterséges lélegzés és gyomormosás alkalmazása. Közli: Kresz Géza, a bpesti önk. mentő-egyes. igazgatója.

XIV. A mentő-eljárásokkal kapcsolatos betegszállításról. Közli: Dr. Br. Mundy J., a bécsi önk. mentő-egyes. vezértitkára.

XV. Fejezet. Mentő-eljárásokat illető törvényességi, orvostani, és orvosrendőri tekintetek. Közli: Dr. Földváry Elek, Pestmegye tb. főorvosa, volt egyet. tanársegéd.

Egy oly valóban hízagot pótló művel szaporítja a „Mentők lapja“ orvosi irodalmunkat, a milyennel eddig még a külföld sem dicsekedhetik s ezért minden öndicsekvés nélkül ajánlhatjuk úgy az igen t. orvos és hallgató urak, mint a t. közönségnek annak megszerzését.

Előfizetési ára egész évre 3 frt félévre 1 frt 50 kr., mely a kiadóhivatalhoz Budapest, V. Zrínyi utca 16. sz. a. küldendő.

Adó srofolás.

Az ország több vidékeiről érkezik annak híre, hogy a III-ad osztályu kereseti adó felemelése javaslatotik. Némely helyen nem nagy a különbözet, de a legtöbb helyen jokora az eltérés. Ennek az okát elbírálni nem tartozik a mi hatás körünkbe, nem is a célból hozzuk fel, hanem egyedül azért, hogy bebizonyítsuk, miként a más vidékeken javasolt adó emelés mind kis-miska ahhoz képest, mely Mindszentről küldött be a szegedi pénzügyigazgatóságához. A tőlünk beküldött, többeknek adóját 200—300% kal javasolja emelni. Ilyet vagy a teljes tájékozatlanság, vagy egyenesen a rossz akarat diktálhatott csak. Nem akarunk a kirívó, nagyon szembetűnő aránytalanságokra egyenként rámutatni, hanem e helyett alább közöljük a javaslat egy részét, mely szerint.

Tary Endre ügyvéd és bizt. ügynök	15 frt kr.
Szobotka Guszt. „ „ „	80 „ —
Hubacsek Pál „ „ „	23 „ —
Altwer Bernát orvos	13 „ 62
„ „ postamester	11 „ 33
Dr. Kaufmann József orvos	20 „ —

Dr. Schwartz Jakab	70 frt kr.
Grüner Géza gabonakereskedő	50 „ —
Schwartz Lipót gyógyszerész	33 „ 15
Diamant Manó nyomdatulajdonos	50 „ —
Haász és Schönfeld gőzmalom tulajd. és fakeskedők	165 „ —
Schönfeld Márton keresk.	125 „ —
Altwer Baruch „	40 „ —
Diamant Ignátz „	50 „ —
Büchler Gábor „	50 „ —
Nagy Gyula „	100 „ —
Rex Vilmos „	100 „ —
Benedek Cecil szatócs	3 „ —
Bozó Gábor „	5 „ —
Lövy József „	5 „ —
Kovács Imre „	7 „ 50
Özv. Schenk Rud.né. „	7 „ —
Köpesdi István „	7 „ —
Schvarc Dávid „	8 „ —
Köpesdi Sándor „	10 „ —
Szemerédi János „	10 „ —
Fehér József „	10 „ —
Robicsek Mór „	10 „ —
Klein Simon „	10 „ 40
Özv. Krausz Fer.né „	13 „ 50
Baksay Illés „	13 „ 50
Pauker Ignác „	15 „ —
Szilágyi János „	15 „ 10
Bozó Mihály „	18 „ 75
Robicsek Lajos kereskedő	20 „ —
Schvarc Ignác „	25 „ —
Sváb Bernát szatócs	25 „ —
Judik Mihály hentes	1 „ —
Ifj. Szarka Vendel „	1 „ 20
Kovács Lázár „	1 „ 20
Gyömbér János „	1 „ 60
Tóth István oséplőtulajdonos	10 „ —
Schönfeld testv. „	20 „ —
Diamant Vilmos keresk.	17 „ 50
Robicsek Soma szatócs	25 „ —
Megyeri Pál „	40 „ —
Kamocsay Sándor mézeskal.	10 „ —
Korom József mézszáros	15 „ 30
Alexovics János „	33 „ —
Sváb Bernát „	42 „ 90
Elekes Mihály pálinka főző	3 „ 90
Mihály János „	6 „ 74
Apró József „	7 „ 17
Mihály Antal „	9 „ 41
Samu Pál „	10 „ 18
Oláh Menyhért „	14 „ 10
Fülöp István „	5 „ —
Gémes József vásárjog bérlő	17 „ 49
Mindszent község mint reg. jog bérlő	200 „ —
Lang Ignác fogy. adóbérlő	219 „ 25
Keresztes Ferenc kalapos	40 „ 75
Bíró Ferenc hajó tulajdonos	6 „ —

Szarka Johanna korcs.	5 „ —
Diamant Anna „	8 „ —
Keresztes Ferenc „	8 „ —
Özv. Szántó Jánosné pálinka mérő	10 „ —
Hevesi József korcs.	10 „ —
Kovács Imre pálinka mérő	11 „ —
Forgó János korcsm.	15 „ —
Diamant Rozál „	15 „ —
Sipka Lidia „	15 „ —
Kovács Lázár „	15 „ —
Szabó Kálmán „	15 „ —
Kovács Tóbiás vendéglős	16 „ —
Vermes Cili korcsm.	20 „ —
Lakatos József „	20 „ —
Hodi István „	20 „ —
Pölös József „	25 „ —
Szabó Kálmán „	25 „ —
Dékány József „	25 „ —
Heumann Károlyné „	30 „ —
Vereb Jánosné vend.	80 „ —
Bárdos Florián „	100 „ —
Stern Salam. „	100 „ —
Müller János kéményseprő	75 „ —
Fülöp József vizi malom tulajdonos	8 „ —
Jaksa János „ „ „	8 „ —
Sarusi Kis János szél „ „	8 „ —
Hevesi testv. „ „	10 „ —
Bucsa Jerm. vizi „ „	10 „ —
Balog Imre szél „ „	10 „ —
Tábit Ferenc „ „	12 „ —
Lantos Mihály Balázs „ „	12 „ —

III-ad osztályu kereset adóval javasoltak terheltetni.

E kiróvás ellen nagy a felháborodás s mint biztos forrásból értesülünk, a tulterheltek megbizásából egy küldöttség járt Szegeden a pénzügyigazgatóságnál, kérve orvoslást az igazságtalan adóemelés ellen.

Az új javaslat a neveltségig aránytalan is, mi alatt az értendő, hogy egyenlő jövedelemmel bíróknál a különbözet sok esetben 10 sőt 20 szoros. Olyan adófizető nincs egy is, kinek leszállítani javasoltatnék adója pedig vannak olyanok kiknek jövedelme csökkent

Többen a Megyeri Pállal folytatott értekezleten abban állapotok meg, hogy a sérelem orvoslása céljából a legalkalmasabb modnak igérkező közös eljárást fogják követni.

Mint hírlik egy másik csoport, mely leginkább iparosokból áll, szintén kérelmezni fog az igazságtalan javaslat ellen.

Az egész dolog a mennyire kellemetlen az

eladtam. Hát miből fizettem ki az üzleti veszteségeket?

— Vegyél fel pénzt a takarékpénztárból, vagy bánom is én mit csinál, a te gondod.

— Igaz a gond mindig csak a férjé.

— Ha valaki ur és parancsol a háznak, legyen is mindenre gonja.

— Parancsoltam is én valaha!

— Elég ha nem engedted azt tennem amit akarok.

— Én engedem csak menj!

— Adjál pénzt!

— Holnaputánra, a mikor utazol meglesz.

— Oh édes jó Mándics ur, igazán, maga csókolni való kedves ember. Eredj Róza, csókold meg a férjedet, mert becsületesemre mondom, megérdemli jószágáért, a finom érzésért, a mivel neje iránt viseltetik.

— Aztán mennyi ideig akarsz odamaradni!

— Két hónapig.

— S a gyerekek?

— Apai gondod alá bizom őket.

— Sirni fognak utánad.

— Adj nekik cukrot.

— S ha beteg lesz utánad a kis Margit?

— Eh, kérlek, ne szekirozz!

— Csak azt akarom mondani, hogy ide a szomszéd fürdőhelyre ellehetne vinni a gyermekeket is.

— Vidd el magaddal őket!

— S te?

— Én elhatároztam, hogy megyek s

punktum.

Májvai Aron boldogan sétál végig az utcán. Végre egy M. betűs csőd!

A falusi tréfa.

Bucsu volt Oszlopon s így sok is volt a vendég az özvegy ispánné házában is. A jó kedv a gazdag vacsora után emelkedett legmagasabba. A cigány huzta az andalgókat, vigákat s a fiatalok járta lelkesen a nagy szobában. A két házikisasszony, a szőke Linka s a pajzán Minka mutatták a jó példát, de az utóbbi nagy szemén azért néha-néha dacos, haragvó tekintetek villámlottak a benyíló ajtaja felé.

Ott a házi asszony nagybátyán kívül, a ki bobiskolt pohara mellett, kártyázó társaság ült körül az asztalt; a szomszéd falusi kedélyes tisztelendő, meg a mindig morgó doktor, kinek természetén nem változtatott a kártya bármily járása sem; a tekintélyes hasu gyógyszerész, ki ha egy kis ferbli hívást hallott, mindig becsukta a patikáját; a furtangos eszű jegyző, ki épen most a kártyákat keveri s a fal mellett egy idegen ur, ki folytatja kézelői huzogatását, a táncoló hölgyekkel való kacérkodást és a maga személyének és nézeteinek bemutatását.

Héthársy ur volt, tüzkár becsülő biztos, ki a gróf pusztáján néhány leégett pajta körül tegnap végzé dolgát. „Friss pénz!“ sugá kédörzsölve a patikáros a pap fülébe, mikor a finom ur az asztal mellé ült. „Átkozott disznója van!“ morgá a doktor, mikor ugyan az az ur

folytonosan nyerve, az utóbbi kasszát is be-seperte.

— Ugy van, uraim, folytatta tovább Héthársy ur — mi a vizi? Teszem! Elveim a munka és az élvezet — adom a blindet! — utóbbira jogot ad nemesi származásom, előbbire kötelez a kor s a hazám iránti kötelesség — vissza három forintot! — Ugy van, uraim, mindnyájunk közös munkája a haza s nemzet fentartó gerendelye — senki sem adja? viszem! A szerencse ma szokatlanul melegen mosolyog reám, de még fényesebben villognak a táncoló hölgyek szemei, képesek elpartolásra birni a szerencse Isten asszonyától — nem is bírok ellent állni, uraim, eddig az önökké voltam, most a hölgyeké leszek!

S ezzel felállt, lefőztem a vidéki népet! gondolá magában ragyogó képpel s számtalan bókok és mosolyok közt sasirozott át a táncoló párok közt, a házi asszony vidám menyecskekből álló köréhez.

A patikáros kedvetlenül keverte a kártyát, mert a pap vice, hogy, „hol van hát a friss pénz, méregkeverő uram? nagyon megboszantotta. Átkozott pech! mérgeződött a doktor. Majd hajtásba kerül még! vigasztalt a jegyző. S a játék folyt tovább.

A cigányok huzták, a táncok váltották egymást, Héthársy ur igéző gavalléerként tette a szépet a hölgyeknek, de leginkább a barna Minkát tüntette ki sokat mondó mosolyokkal, elbájoló bókokkal s mikor táncora kaphatta, le-táncolt volna mindenkit, ha félre nem állnak előle.

illetőkre nézve, egészében annyira nevetséges és nem egyéb a teljes tájékozatlanság vagy éppen a roszakarat szüleményénél.

A selyemhernyó-tenyésztés eredete és elterjedése.

A selyemhernyó-tenyésztés bölcsője a kínai birodalom. E „mennyei ország“-nak, mint a kínai hazáját nevezi, régi évkönyveiben találjuk, hogy az ottani császár „Hoang-ti“ 2600 évben Kr. sz. e. „Siling-ti“ feleségének megparancsolta, hogy nevelje a selyemhernyót. Ez hűségesen teljesítette a parancsot; a nyert gubókat legombolyítva, selyemszövetet készített.

Természetes, hogy „Hoang-ti“ császár már látható valahol a selyemhernyó-tenyésztést s így nem is ő volt a selyemhernyó felfedezője ő csak a selyem-tenyésztést fölkarolta; ezen időtől fogva a selyemhernyó-tenyésztés és a selyem készítés a kínai császárok családjainak tagjaira nézve kötelező foglalkozássá lett. S hogy mennyire fontosnak tartott ez iparág, mutatja az, hogy a tenyésztés ideje alatt a császári családnak csak egyszerű ruhát volt szabad viselni; ezen idő alatt mindennemű mulatság és zene megtiltatott; a palota azon részén, hol a selyem hernyók tenyésztettek, a legnagyobb csend uralkodott, hogy a tenyésztők egész figyelmüket egyedül a selyemtenyésztésnek, mint fontos iparágak fejlesztésére szenteljék.

A selyemhernyó-tenyésztés minden évben nagy ünnepélyvel vette kezdetét, melynél a császár családja által kísérve, eperfa lombot szedett; saját kezűleg etette a hernyókat s a templomban selymet mutatott be az Istennek.

A selyemhernyó-tenyésztés 2340-év körül már a császári szolgák kezeibe került, a császári család tagjai oszupán a felügyeletet tartották meg maguknak. Később szigorú császári rendeletek folytán a polgároknak is kötelezővé tették a hernyó-tenyésztést. Azoknak a számára, kik a selyemhernyó-tenyésztésével foglalkoztak, ingyen szántóföldeket osztogattak ki hogy a tenyésztéshez szükséges eperfákat — melyeknek pusztítása halállal büntetett — nagyban tenyésztették. — Ily körülmények

között igen nagyban és gyorsan fejlődött és terjedt a selyemhernyó-tenyésztés.

Az elsők, kik a nyers selyemből szöveteket készítettek: a chinaik voltak. A nyert szöveteket különböző színre festették, idegen országokba vitték ki, mi az államnak igen nagy hasznot hajtott.

Végre „Von-ti Caton“ tartomány fejedelme nőül vett egy kínai császár leányát, ki nek kezével 140-ben Kr. e. a selyemhernyó-petéek is birtokába jutottak; a fejedeleme ugyanis megírta jegyesének, ha nála selyemruhába akar járni, eperfa magot s petét is hozzon magával. Így lépte át a selyemhernyó a kínai birodalom határát.

A 6-ik században Kr. sz. u. szerzetesek által botokban csempésztettek a peték be Konstantinápolyban: innen meg Görögországba, hol rövid idő alatt széles elterjedést nyert a selyemhernyó tenyésztés. Innen eljutott a 10-ik században a velencei köztársaságba; 1064-ben a görögök bevitték Calabriába, hol sok selyemtenyésztő-intézet és nagy selyemgyár is volt; 1146-ban Siciliába is eljutott és meghonosított a selyemhernyó. —

A selyemhernyó még más uton is elterjedt Európában, nevezetesen a 10-ik sz. ban az Arabok által Spanyolhonba, onnan Franciaországba s innen, valamint Felső-Olasz honból meg elterjedt Europa többi államai-ban is. Skandináviában, Lengyel és Oroszországban is megkísérelték tenyésztetni, de minden siker nélkül. Ausztriában I. Lipót alatt történtek az első kísérletek; Magyarországon Mária Terézia alatt terjedt el a selyemhernyó-tenyésztés.

Mária Terézia rendelete szerint minden egyes felnőtt eperfért kapott a tulajdonos 6 krt. s 5 font gubóért az akkori áron felül még 1 frt. jutalomdíjat; ezen rendelkezésben befoglaltatott: ki az eperfát megsonkítja keze levágassék; ki pedig a fát kivágja, halálra ítéltessék. Ily hőrlmények között csakhamar gyors lendületet vett és örvendetesen kifejlődött, úgy, hogy II. József alatt több selyemmalom és gyár állítottatott fel. — Az első selyem gombolyító (filanda) 1775-ben lett felállítva s ekkor az összes gubótermelés 103 kilóra rugott.

A francia háboru nagyon megakasztotta

a selyemtenyésztést, de lassanként újra nagyobb lendületnek indult, úgy hogy 1825-ben e bányában 15.429 font selyem nyeretett. Ezen időben 3 nagy selyemgyár volt hazánkban, Budán, Pesten és Pozsonyban. De miután a selyem beváltó hivatalnokok a termelőkkel rosszul bántak és a beváltott gubóknak nagy részét ki sem fizették, a nép annyira elkeseredett hogy felhagyott a selyemtenyésztéssel s a gyárak, melyek drága pénzen állítottak fel, potom áron adták el. 1826-ban egy társaság kezeibe került a gubó beváltás, minek következtében oly virágzásnak indult a selyemhernyó-tenyésztés hogy 1827-ben már az országban 15 polgári és 18 katonai gubóbeváltó hivatal állítottatott fel.

1848-iki szabadságharc gátlólag hatott a selyemtermelésre, csak némely bolgár ajku községben, kik a selymet saját használatukra fordították és feldolgozták, tartatott fenn. Az újabb időben a magas kormány ezen szükséges és hasznos iparágat újból felkarolta s remélhető hogy rövid idő alatt annyira ki fog fejlődni, hogy hazánk más selyem-termelő államokkal versenyezni képes lesz. Ezen iparághoz csak akarat és kitartás szükséges — erőfeszítés nem kívánatik, mert a selyemhernyó-tenyésztés a tenyésztők részéről csak figyelmet és pontos-ságot kíván, mely azután dusan kifizeti magát. Rövid idő alatt elérhetnők, hogy nem csak nyers selyemért nem kellene évenként milliókat kiadnunk, hanem a selyemből néhány milliót be is vehetnénk.

Karoljuk fel tel tehát ezen hasznot ígérő és nyújtó ipar-ágot már csak azért is, hogy bevételünket fokozzuk! Magyarországnak számos vidéke van, melyen a lakosok nem annyira földmívelésből, mint iparból élnek; és ily vidékekre nézve pedig a selyemtermelés valóban áldásnak mondható.

Kása Károly.

LEVELEZÉS.

Jeruzsálemi sikkasztás Kun-Félegyházán.

Egy igen érdekes bűnügy foglalkoztatja a kecskeméti kir. ügyészséget és a bács-topolyai kir. járásbíró-ságot. Még 1887. évi december ha-

De könnyen ficáncol az a nemes ur! dohogott a doktor. Frissíti a friss pénz! nevetett a pap. A patikáros morogva tette ki az új vizit.

— Nőválásztás! kiáltott a tanító segéd.

A barna Minka a benyilóba röppent s táncra kényszeríté a jegyzőt: jöjjön maga, kegyetlen princípális, hová tette, küldte Balogh urat? A jegyző nevetett: hát ezért a boszus pillantások, kis tündér! A segéd miatt szenvedje a jegyző a maga haragját? No, ne haragudjék, most már meg kell érkeznie! — Nem is azért haragszom éppen, de az a kikeményített dereku Héthársy untat szerelmi ömlégséivel! No, no, hisz ez csak a maga szépségének hódolat, kis tündér! — De én azt tolakodónak, szemtelennek találom!

A jegyző visszatért a kártyaasztalhoz s kártyái fölött a táncolók felé pillant: nem hiába panaszkodik a kis tündér, Héthársy csakugyan tolakodó! a pap botránkozik; a doktor s patikáros szeme néma boszuságtól villognak. Játszanak tovább.

A fiatalság később valami zálogosdi társas játékba kezdett. Héthársy összes kellemkeit kifejté a házi kisasszony körül, de miután hiába való volt minden szellemeskedése és senki sem vonta be a játékok közé, ismét csak visszakerült a benyilóba.

— Az ifjuság játszik, mint Arkadia ligeteiben a nimfák és a pásztorok, nem akarom a helybeli fiatal emberek sánszait rontani, kérek kártyát, adom a vizit! egy Héthársy, egy ur, mindig csak önkényt vonul vissza — pedig az a kis fekete házi kisasszony finom falat, de az

idő rövid, amugy meg nesalliansz lenne, blind egy forint! — az urak tudják, hogy nemzet-ségem egy a szomszédmegyebeli Héthársyakkal, ivásban, szerelemben, bajvívásban, egyformán legyőzhetetlen — vissza három forintot! én, a kor fia, munka embere, pusztá passzioból tanulmányozom a biztosítást, hogy később egy általam alapítandó bank élére álljak. Önök ismét vesztek! Hiába a Héthársyok a játékban is nehezen leküzdhetők! De a hölgyek se tehessenek udvariasságot ellen kifogást: egy percre engedelmet, uraim!

S összeseperve a pénzt, nyakkendőjét igazítva s haját borzalva, ismét a hölgyek felé tartott.

— Ugy tetszik nekem, hogy az az ur meglehetősen szájhős mondja a pap. Szemtelen disznója van! morog a doktor. De szemtelen maga is, a kis tündér panaszkodik, mondja a jegyző. Rebarbara a hasába! szitkozódik a patikáros. Helyes, kitünő eszme, boszuljuk meg! kiált fel nevetve a jegyző — doktor, önnek valami jó hascsikaró szert kell adni! Helyes! helyes! kiált fel nevetve a kompánia, a pap per amoreme elhangzik a kárörvendő kacaj közt, aloe felolvasztva, mindig van nálam egy üvegesével — morogja a doktor. Beadom én buzgólkodik a jegyző.

— A vizit? kérdi a visszatérő Héthársy, a fiatalság s a hölgyek úgy is a tisztartóékhhoz mennek át, most már ismét az önké vagyok, szerelem, játék, felváltva, ez az élv. Meg az ivás! harsog a patikáros — a hölgyek elmentek, most már hangosabban mulathatunk.

— Ugy, ugy eleget játszottunk, mondja a bobiskolásból egyszerre felébredt nagybácsi s kerül-fordul s egyszerre boros üvegekkel s poharakkal telik meg az asztal.

Urak kezdjük, kiált a patikáros közheyleslés között. A jegyző töltöget s Héthársy-nak maga adja át a legdiszesebb piros poharat. A hoppon maradt cigányok az ajtónál gyülekeztek.

Köszönöm, uraim, nekem ez is mindegy, az ivásban is legyőzhetetlen a Héthársy nemzettség — egészségére, főtisztelendő ur, csak fenéki, mert én — a körümprobát egy Héthársy találta fel.

Ejnye, de keserű ez az ürmös, még egygyel kérek — huzd rá cigány, mit ácsorogsz, dal, zene, szerelem a lovagok gyönyörűsége, ígyünk uraim, csak ki vele, a köröm próbáig! Hej, huj, azt a barnát szeretem! — csak ezt huzd, bankót adok! — éljen a doktor! tele pohárt az egészségére. Hej, huj, szervusz bácsi-kám, ígyünk, koccints méregkeverő. Mit mond ez a notarius, hogy én félig hagytam a poharat? Ötlet iszik ki ilyenkor egy Héthársy, egymásután! Huj! . . .

Egyszerre a gyomrához kapott Héthársy ur, iszonyu hascsikarást érzett, úgy belehalványodott az arca. Egy székbe vágta magát.

— Nos mi a baj? kérdék a jelenvoltak, helyeikből felugrálva.

— Roppant hascsikarást érzek, szédül a fejem!

A jegyző, a patikáros ijedten dugják össze fejüket, a doktor meg fontos képpel vizsgálta

vában történt, hogy Félegyházán egy Scháifer Rozália özvegy asszony halt el, ki vagyonát végrendeletileg részben rokonaira, részben pedig jótékony célra fordította, többek közt a jeruzsálemi magyarhoni szegényeknek is 50 frtot hagyományozott a célból, hogy évforduló napján lelki üdvéért imádkozzanak. E végrendelet végrehajtásával Léderer Gusztáv kereskedő lett megbízva és ez, annyiban meg is felelt feladatának, hogy a rokonoknak ugyan (ha bár egy kis levonással is,) kiadta a rájuk eső összeget, de biz azt jobbnak látta, hogy a jeruzsálemi pénz inkább itt maradjon. Miután Léderer Gusztávra más hasonnemű összeg is bízva volt, mely szintén rendes időre nem lett beszolgálva rendeltetési helyére, gyanu támadt Csillag Zsigmond, a hitközség erélyes elnökében, hogy ugyan mi történt e pénzekkel?

Es 1888 augusztus havában Silberstein Soma rabbi által felszólította Léderer Gusztávot, hogy adjon számot a reá bízott hagyományról. Es ő egész nyugodt lelkiismerettel azt felelé, hogy a pénzt azonnal Jeruzsálembe küldte, de a bevényt neje ugy elrejtette, hogy azt fel nem találhatja. E felelettel sem az elnök, sem a rabbi meg nem elégedtek és kérdést intéztek Jeruzsálembe, hogy érkezett e oda pénz az ismeretes célra, de sajnálattal mondva, onnan egy nagy héber levél érkezett vissza, a mely elejétől végéig csak azt tartalmazza, hogy biz ők sem tőkét, sem kamatot nem kaptak és így a halott üdvéért nem is tétetett semmi. A rabbi ezt azonnal a kir. ügyészségnél jelentette és Léderer Gusztáv ellen a vizsgálatot kérte, miután ő ezen tényt csak sikkasztásnak nevezheti. Az ügyészség hozzá is fogott már a kiderítéshez, s Silberstein Somát, ki ideiglenes tartozkodásra a bács-topolyai járásba költözött, ott kihallgattatta és most az eredeti jeruzsálemi levelet is bekérte. Remélhető tehát, hogy rövid idő múlva ezen érdekes végtárgyalás megtartatik és a szegény jeruzsálembelieknek 50 frt. tőke és 3 éves kamat megmenteni és az elszenderült asszonynak szerény kívánsága teljesíteni fog.

X.

a pacienst. Komoly a baj? kérdé ez. Ugy van, én is attól tartok! hagyá helyben a patikárus, helységünkben már fordult elő ugy szorványosan kolera eset.

— Kolera! oh, szent Jehova! de én semmit nem hallottam.

— Kolera! ordítottak a cigányok s rohantak, összeszedve hegedűjüket.

— Nem akartuk falunkat a kontramacionak kitenni, de ugy látjuk, már jelentést kell tennünk.

— Oh, minden szentek, oh Ábraham, Jakob, Dávid istene, Héthársy gyomrát szorítva fetrengett a karosszéken.

— De csitt! a szimptomák még nem mutatkoznak — még lehet segíteni — hamar ágyba, három dunyhát rá, hegyibe annyi bundát, a mennyi van!

Igy ni. Derekas izzadás, még megölhetni a kolera bacillusait. Igyunk urak, a szegény paciens felgyógyulására.

Héthársy kékölt, zöldült, remegett, a foga vacagott a félelemtől s e mellett izzadott rémségessen. A kompánia kacagva nézett össze. A pap rosszalva vállat vont.

— De hiszen jók ezek a szorványos esetek, ezek tartják vissza falunktól a rabló bandát.

— Hej pedig, ha tudnák ezek, hogy egy Héthársy van közöttünk, baj lenne, tóditá a jegyző.

A paciens fogai hallgatólág vacogtak. Zsiványok! Hát miért bántaná nekem engemet?

Helyi és vegyes hírek.

— Margit főhercegnő esküvője. E hó 15-ike feledhetlen napja volt ős Buda várának. E napon ment végbe József főherceg leánya Margit főhercegnőnek esküvője Turn Taxis Albert herceggel. Az esketést Magyarország bíboros főpapja, Simor hercegprimás végezte magyar nyelven, mi országszerte a legnagyobb örömet okozott. A főváros közönsége megragadta az alkalmat, hogy József főherceg és fenséges családjá iránt érzett szeretetnek kitejezést adjon s ez fényes bizonyítéka volt annak, hogy a magyar nemzetet olyan ragaszkodás fűzi a főhercegi családhoz, mely már nagyobb nem lehet. Öszinte ohaja minden magyarnak, hogy a fiatal pár életét boldogság övezze körül. Legyen velök állandóan Isten kegyelme.

— Csongrádvármegye és Szeged új tanfelügyelője. Gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter az osztálytanácsossá kinevezett Léway Ferenc megüresedett helyére Kakujay Károly temesmegyei segéd tanfelügyelőt nevezte ki. Az ujonnan kinevezett tanfelügyelő Brukkenau temesmegyei községben 1840-ben született. Közép iskoláit Versecen végezte, magasabb tanulmányait pedig a Budapesten akkor főnállott csász. kir. paedagogiumban, hol tanuló társai között ő vala a legkitünőbb. Több szakmunka jelent meg tőle s dolgozatai, melyek a tanügyi lapokban jelentek meg, nemcsak a hazai, de a külföldi szaktekintélyek által is kedvező elbírálásban részesültek. Erdemei elismerésül a közoktatásügyi miniszterium Temesvármegye másod tanfelügyelőjévé nevezte ki. Okunk van tehát örülni, hogy ily kiváló férfiúval töltesse be megyénkben a tanfelügyelői állás.

— Halálozás. E hó 17-én hunyt el Szentesen Tóth János megyénk volt főjegyzője 38 éves korában. Közel egy év óta volt előhalott; a tulhajtott szellemi munkálkodás megfosztotta elméjétől. A közigazgatási pályán eltöltött rövid idő alatt nagy tehetséget árult el, miért is jövőt jósoltak neki. A végzet azonban ezt nem engedte beteljesülni. A halál jótétemény volt neki, mert szenvedéseit megszüntette és elhozta az örök pihenést számára. Nyugodjék békével.

— Cseregyermek. Községünk és Versec város német ajku családjai már több év óta egymáshoz adják cserébe gyermekeiket a magyar és illetve a német nyelv elsajátíthatása céljából. Az ilyen cseregyermek száma évről évre növekszik, mi annak bizonyítéka, hogy a kívánt eredmény el lesz érve. Szolgálatot vélünk tenni lakoságunknak, ha tudomásukra hozzuk, hogy a verseci magyar nyelv terjesztő egyesület készséggel ad fölvilágosítást a hozzá forduloknak. Ezen egyelet, melynek elnöke Dr. Semayer Károly ügyvéd, titkára Perjessy Lajos főreálisk. tanár, az előző években több mint 100 gyermek elhelyezését közvetítette s a szülők mind két részről meg voltak elégedve. Legczélszerűbben teszik tehát a szülők, ha a nevezet egylethez fordulnak annál is inkább, mivel a fölvilágosítások minden díj és késedelem nélkül meg fognak adadni.

— A regále-megváltások. A pénzügyminiszteriumban eddig 10200 községben van végleg megállapítva a regálékártalanítás összege. Még 1800 községben a tárgyalások folyamatban vannak, de annyira előrehaladtak, hogy az eldöntés legkésőbb e hónap végével meg fog történni. A fővárossal a tárgyalások július hó közepén lesznek. Budapest főváros az italmérési adó utáni tiszta jövedelemből való, törvényben kimondott részesedése következtében nagyon jól fog járn; nemcsak hogy regáléja után az egész tőkét kézpénzben megkapja, hanem a fővárosra eső jövedelemrészlet már az idén több százezer forintra fog rugni — ez oly váratlan bevétel, mely előreláthatólag évről-évre még csak növekedni fog. Az államiitalmérési jövedék az idén 15.600,000 forintot jövedelmez bruttó.

— Kardpárbaj volt Szentesen Dolesch József és Lövi Izráel között, melyben az utobbi kapott jobb karján súlyos sebet. A párbajra egy hirlapi nyilatkozat adott okot.

— Nagy tűzvész pusztított Rozsnyon e hó 15-én, mikor kéményégetés közben kigyult egy ház és a száraz háztetőkben hatalmas tápot nyert lángok csakhamar iszonyu pusztítást vittek véghez. Leégett a ferencziek tornya és templóma, az izr. templom, két gyogytár, egy nagy vendéglő és mint egy 60-70 ház összes

Mert az ur Héthársy! mordult rá a doktor s a Héthársyak üldözése büszkíté föl a vidék sarcolására őket, jaj annak, kit a familiából körmeik köré kerithetnek! Kerékbe török, olmot öntenek fülébe, tuskét vernek körmei alá.

Héthársy remegett mint a kocsonya s izzadt mint télen az ablak üveg. A jegyző a patikárussal összesugott s kiment a szobából. Pár perc múlva lelkendezve rohant be.

— Gyanus alakok a ház körül! Be kell tenni az ablak táblákat. Be kell csukni az ajtót! Alig csukódtak be, mikor iszonyu dörömbölés hangzik az ajtón, mintha puskatussal vernék. Föl kell nyitni! Nyissátok föl, ha nem akartok halál fia lenni. Meghallottuk, hogy itt van, azért jöttünk. Megbosszuljuk magunkat azon a kutya familián.

— Jól csinálja a dolgát a Jóska kocsis? morogja a jegyző s azután felkiált harsányhangon: ne hagyjuk magunkat urak! Elő a pisztolyokkal! Föl, Héthársy ur, puskára, baltára, mert most élet-halál a kérdés.

Héthársy ur inkább halott volt mint élő — jajgatott — az Isten szerelméért mentsenek meg az urak! Nem vagyok én igazi Héthársy, én csak olyan ötvenkrajcáros vagyok, nem vagyok én olyan bátor, mint dicsekedtem — nagyon félek a zsiványoktól, itt van minden pénzem, adják nekik, csak életemnek kegyelmezzenek!

— Hát így vagyunk? s mértéktelen kacagásban tört ki a kompánia. Isten büntetése,

szólt kenetesen a pap. A jegyző fogta a pénzt, kinyitotta az ablakot s kiszólt: ne bolondozzának, ez a Héthársy nem az igaziakból való csak olyan pénzen váltott nevü piszlicár, fogják ezt a pénzt s igyanak egyet rajta: kívülről hangzott a felelet: ha így van a dolog, akkor az Istennek ajánlom az urakat s elcsön-desült minden.

— Elmentek a zsiványok? kérdé aztán siránkozó hangon a csávába került ur.

— El, hanem reggelre az ur is hordja el magát s ezzel nagy kacagás közt rácsapták az ajtót.

Még el sem tudta gondolni az egészet, mikor ismét nyílt az ajtó s bejött rajta a Jóska kocsis.

— Hallja az ur, a jegyző ur izeni, hogy itt a pénze — fogja — nincs ám itt kolera s aztán én voltam a rabló, aztán máskor ne dicsekedjék, szemtelenkedjék ám, mert éppen ugy jár mint itt. Reggelre meg tisztuljon ám, mert istálló villával dobom ki. Jójcákát.

— Köllött az nekem, óh én számár! ezt sóhajtozta szüntelen hajnalig. Alig szürkült, de el is párolgott a vidékről.

Németh Ignác.

melléképületeivel. Ember élet is esett áldozatul és többen kisebb nagyobb sérülést szenvedtek.

— **Borzasztó halállal** mult ki Magyar András alpári arató munkás, ki egy csongrádi gazdánál volt alkalmazva. Pihenés közben elszédült s maga elé állított kaszájába oly szerencsétlenül esett, hogy az hasán bemenne hátán jött ki. Egy napi iszonyu kinlodás után halt el nőt és egy árvát hagyva maga után.

— **A budapesti állami középipariszkolába** a beiratás szeptember hó első napjától 10-ig tart. — Ezen intézetbe a 15. életévüket betöltött ifjak közül felvétetnek: a) Azok, a kik az iparos tanulók számára szervezett iskola 3 évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatu bizonyítványuk van. b) Azok, a kik a polgári iskola, gymnásium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatu bizonyítványt nyertek. c) Iparossegédek és mindazok, a kik az a) vagy b) pontban kívánt készültégüket felvételi vizsgálat után bizonyítják. Általában megkiváncsoltatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után a középipariszkolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. A végbizonyítványa a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulójának jogot ad a szakjok körébe tartozó s képesítéshez kötött iparágak üzésére; az építészeti szakosztály tanulói pedig e végbizonyítvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogosítva vannak a kőműves-, kőfaragó- és az ács mesterség gyakorlására. Azon tanulók, kik valamely közép-iskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egy éves önkéntesség kedvezményében részesülnek.

— **A magyar kereskedő ifjak ötödik országos értekezlete** Aradon f. évi augusztus hó 2-3-án fog megtartatni. Több fontos tárgy van napirendre tűzve, mint: a kereskedő ifjak szakoktatása és a tanoncügy; a magyar kereskedő ifjuság föladatai; betegsegélyezés; a helyszelvények szervezése és fejlesztése; a kereskedelem és nemzetiesség, előterjesztés az országos menház tárgyában stb. A kereskedő ifjak testületileg fogják az aradi kiállítást megtekinteni és közös ebéd és társas vacsorára jönnek össze. Sikerkült az egyletnek Baross Gábor kereskedelem ügyi minisztert a védnökségre megnyerni, kinek ígretét bírják, hogy az értekezletet személyesen fogja megnyitni. Dr. Falk Miksa Arad város és Dr. Gaál Jenő a pécskai kerület orsz. gy. képviselője, nemkülömben Szávost Alphons a budapesti ker. ifjak társulatának elnöke személyében hathatós pártfogókra talált az egylet, mely a magyar kereskedő ifjak érdekeinek előmozdítását tűzte ki főcélul.

— **Amerikai fajta szőlővesszők** díjtalan kiosztása. A filoxerának ellenálló amerikai fajta szőlővesszők kiosztása, illetőleg azoknak a szövetkezetek és egyesületek, hatóságok vagy községek által létesítendő szőlőtelepek céljaira díjtalanul leendő adományozása tárgyában, az állandó országos filoxera-bizottság meghalgtása után és javaslata alapján, a földmivelésügyi miniszterium a következő intézkedést hozza az érdekelt közönség tudomására. Az állami szőlőtelepeken a jövő 1891. év tavaszán rendelkezésre állandó amerikai fajta szőlővesszők első sorban a közérdekű célokra létesítendő szövetkezeti, egyesületi, hatósági, vagy községi amerikai szőlőtelepek létesítése és beültetése céljából való díjtalan adományozásra fognak felhasználatni akként, hogy a beültetésre szükséges vasszőnyag díjtalanul fog adományoztatni minden oly esetben, a hol valamely szövetkezet, egyesület, hatóság, vagy község

hiteles módon igazolja, hogy a tervezett amerikai szőlőtelepet tényleg létesíteni és céljának megfelelően kezelteni fogja és így az adományozandó vasszőnyagot — a kérelemhez képest — valóban a közcélú telep beültetésére fogja használni. Felhivatnak ennél fogva mind-amaz érdekeltek, szövetkezetek, egyesületek, egyéb testületek és hatóságok, vagy községek, a kik, vagy a melynek közcélra szolgálni hivatott szőlőtelepek létesítését még ez év őszén avagy jövő tavaszkor óhajtják kezdeményezni és e célból a fentebbi értelemben a szükséges szőlővesszőket e miniszteriumtól díjtalan adományként óhajtják nyerni: hogy ide vonatkozó és a megfelelő adatokkal felszerelt kérvényeket az egyletek, vagy szövetkezetek az illető vármegyei gazdasági-egyesület útján a hatóságok, vagy községek pedig az illetékes törvényhatóság útján legkésőbb szeptember 1-ig terjesszék fel ezen miniszteriumhoz. A jelzett határidőig beerkező kérvények — a mennyiben egyáltalán figyelembe vehetőnek fognak találatni — első sorban való kielégítésre tarthatnak számot. Ellenben a kitűzött határidőn túl beerkező, hasonló díjtalan vasszőnyagadományozások iránti kérelmek ez évre feltétlenül el fognak utasítatni, illetőleg nem fogadtatnak el.

— **Zóna a tiszán.** A Dunagőzhajózási társaság új díj szabása a tiszai személy forgalom számára e hó 15-én lépett életbe. Ez még a vasutaknál is olcsóbb s a 25 kgrnyi ingyen podgyász továbbra is engedélyeztetik. A podgyász tulsulynál is történt leszállítás. Mindezek által lehetővé vált a gőzhajón való olcsó utazás. A hozzánk beküldött díjzabás következőleg szól: Mérsékelt díjzabások a tiszai személyforgalom számára, vegyes szolgálatban 1890. évi július 15-től további intézkedésig.

Szeged—Zimony					
Szeged és	I.	II.	III.	Külön szoba.	Podgyász. tulsuly
	oszt. ért. krajoárban				
Ó-Kanizsa közt	60	30	20	200	1 kl. 1
Török-Kan. "	65	35	25	200	" 1
Zenta között	115	55	40	300	" 1 1/2
Ada "	140	70	50	400	" 2
Mohol "	150	75	55	400	" 2
Ó-Becse "	205	105	70	500	" 2 1/2
T-Becse "	215	110	75	500	" 2 1/2
Titel "	355	180	120	700	" 3 1/2
Zalánkem. "	370	185	125	700	" 3 1/2
Zimony "	430	215	145	800	" 4

Szeged—szolnok						
Állomások között	Uj-Kécske	T-Kürt	Csongrád	Szentes	Mindszent	Szeged
	oszt. ért. krajoárookban					
FEDELZET						
Szolnok	20	25	55	60	75	105
Uj-Kécske	10	35	40	55	85	
Tisza-Kürt			35	50	80	
Csongrád			10	25	55	
Szentes				15	45	
Mindszent					35	

Az ügynökség.

— **A Szentesi országos vásár** f. hó 19, 20, és 21, ik napjain fog megtartatni. Kermészetes hogy a 19 én megtartandó barom vásár-

ra az olyan helyekről, hol ragályos állatbetegségek uralkodnak a jóság hajtást nem engedtik meg. A szomszédos Pest vármegye egész területe záros terület.

— **Elárverezett restanciák.** H.-M.-Vásárhelyen a városi tanács a fölszaporodott adóhivatali restanciák feldolgozására árlejtést hirdett, melynek az lön eredménye, hogy a legolcsóbb vállalkozónak, ki 1900 frtot kért, adták ki a munkát. Nem lehetetlen, hogy a vállalkozó alvállalkozónak fogja tovább adni s akkor lesz csak igazán komikus helyzet. Nem tagadható, hogy ilyen uton lehet legbiztosabban elérni azt, hogy a hátralék legkevesebb költséggel legyen megszüntethető, mindamellett aligha fogják e példát más helyt is követni, mert hivatalos teendőket csak törvény szerint hivatott vagy választott tisztviselők teljesíthetnek.

— **Késő segély.** Folyó hó 15-én hajnalban két vásárhelyi csendőr egy fiut talált felakasztva a mindszei országuton egy fán. A csendőrök a helyett, hogy levágták volna, Vásárhelyre szaladtak be orvosért, ki megérkezte után a hullát azonnal le is vágta. A test még meleg volt, de a felélesztés sikertelen maradt. Ha a csendőrök a megtalálás után azonnal levágták, még talán meg lett volna menthető. Az öngyilkos fiu különben Kardos Lajos kanászgyermek, ki büntetéstől való félelmében követte el végzetes tettét.

Uj találmányok.

Az első budapesti szab. iroda Bergl Sándor tudósítása.

Villamos torpedó

Találtatott fel a mult évben Edison hírneves amerikai elektrotechnikus által. A találmány tárgya három kamrára osztatik, melyek közül az első és legkisebb 250 kgrm. dinamit felvételére szolgál. A másik két osztályban az elektromotor foglal helyet, mely a torpedó hajtását eszközli egy kisebbszerű hajócsavar forgatásával.

A torpedó egy — a víz felszínén kissé kimagasló uszókészülékkel van egybekötve, minek folytán az a partról, hol a kormányzás céljából felállított teleppel van összefüggésbe, folyton szemmel kísérhető és a villamos áram megszakitása vagy megeresztése következtében tettség szerint irányozható.

Ezen torpedó előnye, az eddig alkalmazottakkal szemben: abból áll, hogy ez, ha az illető objektum (hajó) nem találtatott, az elektromos kormányzó készülék használásával ismét a partra hozható, míg a süritett levegővel lövetett torpedók a működő erő csökkenésével a tengerbe süllyedtek és egyszerűen elvesztek.

Zongora- és cimbalomjáték előtanulmány nélkül.

A mit derék hazánkia, az öreg jó Liszt Ferenc meg nem álmódott, az halála után alig pár évvel tisztára megvalósult; t. i. ma már művész nélkül lejátszható a legbonyolodottabb zenemű is az ujonan feltalált és a Sternberg féle budapesti hangszertelepen felállított „mechanikai zongorán” vagy akár a mechanikai cimbalmon. — Eddigél is voltak mechanikai hangszerek, de ezek — a villamos csengtyű kivételével majdnem kizárólagosan a sipláda historikus alakját viselték. A szóban forgó első sorban említett zongora, mint minden rendes hasonnevű hangszer 7 oktávós billentyűzettel és kereszturozattal bir és minden teketória nélkül lehetővé teszi, hogy rajta — soha zongorát nem billegtetett egyének tetszés szerinti zeneműveket lejátszanak a hozzá tartozó kivágott kották segélyével. — Ilyen a mechanikai cimbalom is — azon különbséggel, hogy ez a cimbalomnak rezgő és melodikus hangját rejti belsejében, melyek azonban az oldalt elhelyezett foggantyú körforgatása következtében bárki által kicsalhatók. —

Irodalom.

A baromfi tenyésztés érdekében. A meleg idő beálltával általános a panasz, hogy a baromfi vész országsszerte nagy mérveket ölt. Hol még ma 3-400 baromfi tenyészett, ott már hónapután alig marad 2-3 darab. E bajon pedig igen könnyen lehet segíteni, nem kell ahhoz egyéb mint szakismeret. Kellő sóaktudással képesek vagyunk a baj kitörését kikerülni, vagy ha már udvarunkba jutott a ragály, gyorsan és kis veszteség árán szabadulhatunk tőle. A kellő szakismerett terjesztésével nem különben a baromfiak elhullása ellen való védekezés és a betegség alapos orvoslásával, kétség kívül ma, hazánkba csak a „Házi Szárnyasaink“ című illusztrált baromfitenyésztési szaklap foglalkozik; ennéltozva a legmellegebben ajánljuk a baromfi tartó gazdáknak és gazdaasszonyoknak figyelmébe. A „Házi szárnyasaink“ csinosan illusztrálva kavonként 2-szer jelenik meg. Közleményei gyakorlatiak s teljesen gazdasági viszonyaink figyelmébe vételével vannak írva. Iránya a leghelyesebb, a mit nem csak itthon, de legközelebb a bécsi általános gazdasági és erdészeti kiállításon: Europa összes szakfőria is elismerték, a midőn „helyes és gyakorlati irányáért“ e lapot a legmagasabb kitüntetésre érdemesítették. A „Házi Szárnyasaink“-at: Parthay Géza baromfitenyésztési felügyelő, s az országos magy. gazd. egyesület baromfitenyésztési szakosztályának vezetője szerkeszti. Előfizetési ára félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Mutatványszámokat küld és előfizetéseket elfogad a lap kiadóhivatala. (Budapestben üllőut 25. sz. I em.)

Szerkesztői üzenet.

V.-A. urnak Szeged. Elküldöttük.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

HIRDETÉSEK.

SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár részvény-társaság Budapest

Gyár és irodák:
VI., külső Váci-ut 1696/99. sz.

Városiroda és raktár:
VI., Podmanicky-utca 14. szám.

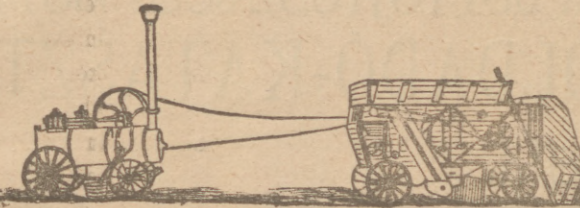
ajánlja a cséplési idényre kitünő szerkezetű

gőzcséplő-készületeit, locomobiljai,

és vaskeretű gőzcséplő-gépeit, továbbá

járgánycéplő
készületeit,

gabonatisztító-rostait
(Baker- és Vidats-rend-
szer) és konkolyzóit.

Készletben vannak:

Eredeti kéveköto és marokrakó arató-gépek, er. amerikai fűkaszálo-gépek, szénagyűjtők, stb.

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,

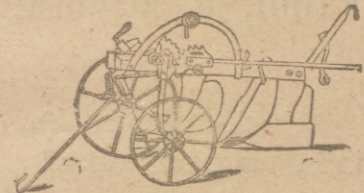
szab. Schlick-féle mélyítő-ekék öavezetőkkel, ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasu-ekék, talajmivelő eszközök, boronák és rögtörők.

Szab. Schlick-féle „Haladás“ sorbavető gépek

szórvavető-gépek. — Takarmánykészítő-gépek, darálók, morzsolók, őrlőmalmok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. — Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

A „MINDSZENT-SZEGVÁR ÉS VIDÉKE“ KIADÓHIVATALA.

DIAMANT MANÓ MINDSZENTEN

ajánlja

a legujabb fajta betűkkel dusan berendezett

könnyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors, pontos és jutányos árban való elkészítésére,
továbbá legujabban létesített

könnyvkötészetét

ugy a legegyszerűbb, mint a legdiszesebb kiállítású könyvkötői munkáknak rendkívüli jutányos árban való gyors és izlées kiállítására; nemkülönben az ezekkel kapcsolatos

papir- és irodaszer kereskedését.

Raktáron tart: mindennemű papirokat, iroda és iskolaszereket, üzleti és jegyzékkönyveket, továbbá a saját nyomdájában készült eselédkönyveket ügyvédi, községi, egyházi, gyalog és lovas csendőrségi nyomtatványokat, gazdálkodóknak szükséges szegődményi leveleket, napszám és naplójegyzékeket stb. stb.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK A NYOMDA SAJÁT KÖLTSÉGÉN SZÁLLITATNAK!

PAPÍR ÉS IRODASZER KERESKEDÉS

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvyszabályozó társulat műszaki részletes ártérfejlesztése befejeztetvén: az ártérfejlesztési térképek s az ezek alapján ugyszintén a FÖLDADÓ-KATASZTER FELVÉTELEIVEL EGYEZŐEN készített

egyéni birtokivék, ártértelekkönyvek és ezeknek segédkönyvei

a társulat árterületének nagy terjedelmére való tekintetből s könnyebb hozzáférhetés indokából, a következő helyeken tétetnek ki a társulat központi választmánya által közszemlére, ugymint:

1-ször. A békési, mezőberényi, körös-tarcsai, gyomai, endrődi, mezőturi, szarvasi, nagyszénási, csabacsüdi, szentandrásai és öcsödi határrakra vonatkozó ártérfejlesztési munkák Szarvason, a társulat békés-bábockai szakasz-igazgatóságának hivatalos helyiségében,

2-szor. A kunszentmártoni, teési, fábián-sebestyéni, mágoosi, derekegyházi, csongrádi, szentesi, szegvári és mindszei határrakra vonatkozó ártérfejlesztési munkák Szentesen, a társulatnak a szentesi ref. egyház piactéri bérházában levő ártérfejlesztési hivatala helyiségében,

3-szor. A kenyere-téglási, hódmezővásárhelyi, földéaki, lelei, makói, tápéi és sövényházi határrakra vonatkozó árfejlesztési munkák Hód-Mező-Vásárhelyen, a társulat mindszei-apátfalvi szakasz-igazgatóságának hivatal helyiségében.

A közszemlére kitétel 1890. évi augusztus hó 1-ső napján kezdődik és bezárólag ugyanez évi augusztus hó 30-ik napjáig tart, mely napokon a közszemlére kitett ártérfejlesztési munkák d. e. 8 órától 12 óráig, d. u. 2-től 5 óráig tekinthetők meg s az említett munkák ellen érvényesítendő panaszok és felszólamlások, a fentirt helyekre kiküldendő társulati közegek által vétetnek fel, ugyszintén az érdekelt felek által írásban beadandó panaszok is ugyanott vétetnek át.

A közszemlére kitétel ideje alatt panaszal, illetőleg felszólamlással lehet élni:

- a) a birtokos neve lakhelye, házszáma, birtokiv száma,
- b) a birtokrészlet térképszelvényi és helyrajzi száma, dűlőjének neve, földadó kataszteri térfogata,
- c) a birtokrészlet vízszini fekvése, vízszinenkénti térfogata és ártérbe tartozó összterületének mennyisége ellen.

Az írásosan beadandó panaszok a társulat közgyűléséhez intézendők s a szóbeli uton bejelentendő és a társulat kiküldött közegei által felszólamlási lajstromokba foglalandó panaszok is, melyeknek felvétele a panaszló fél, vagy törvényszerű képviselője által a felszólamlási lajstrom illető tétéleinél aláírandó, szintén a társulati közgyűlés elé terjesztetnek be.

Az 1890. évi augusztus hó 30-ik napján tul beérkezendő panaszok nem fognak sem elfogadtatni, sem figyelembe vétetni.

Kelt Szentesen, 1890. július 17-én.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvyszabályozó társulat

központi választmánya.